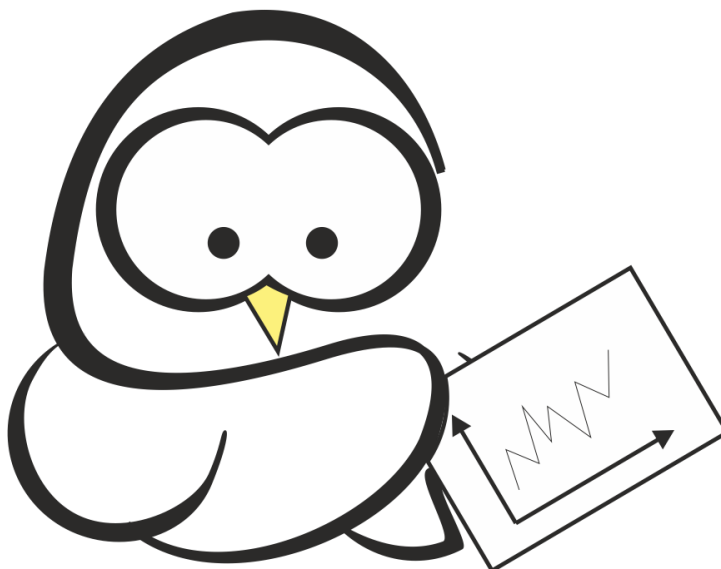

Kompetencja 3 – WIEDZA O GOSPODARCE

Scenariusz lekcji 16 – Instytucje finansowe w gospodarce

Składnik kompetencji:
Pieniądz w gospodarce,
instytucje finansowe

Scenariusz lekcji 16 – Instytucje finansowe w gospodarce

Materiał nauczania:	<ul style="list-style-type: none">• rola i zadania NBP, TC2,• rola i zadania RPP, TC2,• rola i zadania banków komercyjnych, TC2,• rola i zadania funduszy ubezpieczeniowych i emerytalnych, przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, TC2.
Środki dydaktyczne:	<ul style="list-style-type: none">• komputery z dostępem do sieci Internet,• wideoprojektor lub OTVC projekcyjny o przekątnej min. 42",• szary papier (kilkanaście arkuszy),• markery różnokolorowe,• oferty banków, funduszy inwestycyjnych, przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, funduszy emerytalnych do rozdania uczniom na lekcji w wersji papierowej,• System Informatyczny eduKariera.
Ćwiczenia:	<ul style="list-style-type: none">• charakteryzowanie i wyjaśnianie roli NBP w gospodarce,• charakteryzowanie i wyjaśnianie roli RPP w gospodarce,• charakteryzowanie i wyjaśnianie roli banków komercyjnych w gospodarce,• charakteryzowanie i wyjaśnianie roli funduszy ubezpieczeniowych w gospodarce,• charakteryzowanie i wyjaśnianie roli funduszy emerytalnych w gospodarce,• charakteryzowanie i wyjaśnianie roli przedsiębiorstw ubezpieczeniowych w gospodarce,• wyszukiwanie ofert banków, funduszy inwestycyjnych, przedsiębiorstw ubezpieczeniowych oraz funduszy emerytalnych i porównywanie ich ze sobą.
Czas trwania:	45 minut

Przed lekcją uczniowie w ramach zadania domowego zapoznają się z materiałem teoretycznym dotyczącym treści kształcenia w zakresie *instytucji finansowych w gospodarce* umieszczonym w systemie **eduKariera**.

Scenariusz lekcji 16 – Instytucje finansowe w gospodarce

Celem umożliwienia uczniom zapoznania się z materiałem nauczyciel odblokowuje dany temat w systemie na lekcji poprzedzającej zajęcia lub na początku pracy z daną kompetencją. Możemy sprawdzić, czy uczniowie zaznajomili się z tematem, za pomocą kilku pytań kontrolnych dotyczących pracy w systemie i treści merytorycznych, np.:

1. W której kompetencji wyszukaliście podany temat?
2. Czy podobało wam się opracowanie graficzne i co w nim was najbardziej zaniepokoiło?
3. Czy treść podręcznika była dla was zrozumiała?
4. Jak moglibyście wymienić instytucje finansowe w państwie?
5. Rozwińcie skróty: NBP, RPP.

Organizacja i przebieg zajęć

Nauczyciel rozpoczyna lekcję od wyświetlenia na ekranie schematu zawartego w załączniku nr 1. Nauczyciel, posługując się schematem z załącznika nr 1, omawia funkcje Narodowego Banku Polskiego, wskazując na dwuszczeblowość systemu bankowego w Polsce. Posługując się systemem **eduKariera** (adres jw.) lub prezentacją na temat *instytucji finansowych w gospodarce* dostępną w **eduKariere**, charakteryzuje działalność banków komercyjnych i innych instytucji działających na polskim rynku finansowym (fundusze inwestycyjne, otwarte fundusze emerytalne, przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe). Ponadto omawia instrumenty, jakie wykorzystuje NBP, realizując cele polityki pieniężnej.

Po krótkim wprowadzeniu nauczyciel proponuje uczniom udział w dramie, w której uczniowie przeistoczą się w instytucje finansowe działające w państwie oraz klientów banków komercyjnych i banku centralnego. Dramy będą obrazować wzajemną zależność podmiotów rynku finansowego.

Uczniowie tworzą grupy i przygotowują scenki według otrzymanych scenariuszy. Każdy aktor na klatce piersiowej i na plecach będzie miał przyklejony szary papier, na którym będzie wypisana nazwa odgrywanej w dramie instytucji.

Drama I

Aktorzy:

- **Konsument nr 1 i 2,**
- **Przedsiębiorstwo,**
- **Bank Komercyjny,**
- **Bank Centralny,**
- **Rada Polityki Pieniężnej.**

Scenariusz dramy

Konsumenci i Przedsiębiorstwo podchodzą do **Banku Komercyjnego** i oddają mu w depozyt swoje nadwyżki finansowe. Podczas przekazywania pieniędzy pojawia się **Bank Centralny**, który domaga się rezerw obowiązkowych w wysokości 3,5% wartości otrzymanych pieniędzy. Zaznacza, że to dla bezpieczeństwa klientów, aby nigdy nie stracili swoich pieniędzy, i w celu zahamowania liczby udzielanych kredytów i pożyczek.

Scenariusz lekcji 16 – Instytucje finansowe w gospodarce

Bank Komercyjny nie wierzy **Bankowi Centralnemu**, że aż tyle depozytów musi oddać, więc wzywa **Radę Polityki Pieniężnej**, aby podała, jaką decyzję podjęła w sprawie wysokości stopy rezerw obowiązkowych. **Rada Polityki Pieniężnej** potwierdza prawdomówność Banku Centralnego, ale zaznacza, że **Bank Centralny** ma obowiązek zapłacić **Bankowi Komercyjnemu** odsetki od rezerw obowiązkowych i ustaliła stopę procentową w wysokości 4,5%. **Bank Komercyjny** ma pretensje o przymusowe płacenie rezerw i ich niskie oprocentowanie. Ogranicza to jego możliwości zarabkowania, ponieważ mniej pieniędzy ma na udzielenie kredytów lub pożyczek, a przecież to jego najlepszy zarobek.

Drama II

Aktorzy:

- **Przedsiębiorstwa nr 1, 2, 3,**
- **Konsumenci 1, 2,**
- **Bank Komercyjny,**
- **Bank Centralny,**
- **Rada Polityki Pieniężnej.**

Scenariusz dramy

Przedsiębiorstwa podchodzą kolejno do **Banku Komercyjnego** i proszą o kredyt. **Konsumenci** chcą zwrotu pieniędzy, jakie zdeponowali w banku dwa lata temu. **Bank Komercyjny** wpada w panikę. Mógłby tyle zarobić na kredytach, a tu brakuje pieniędzy. Jeszcze do tego wszystkiego musi zwrócić pieniądze konsumentom, i to z odsetkami.

Postanawia odwiedzić **Bank Centralny** i poradzić się, co by mógł zrobić, aby te pieniądze zdobyć. **Bank Centralny**, klepiąc go po ramieniu, oferuje tzw. kredyt lombardowy. Zaznacza jednak, że jak to w lombardzie należy dać zastaw w formie papierów wartościowych o takim nominale, aby ich 85% pokrywało kredyt. **Bank Komercyjny** pyta, o jakie papiery wartościowe chodzi (bony skarbowe, obligacje państwowe) oraz pyta o inne warunki zaciągnięcia kredytu. **Bank Centralny** wysyła go do **Rady Polityki Pieniężnej**, a ona informuje, że stopa kredytu lombardowego wynosi 6,25%, termin spłaty jest krótki, ale zapewnia płynność finansową. **Bank Komercyjny** wraca do **Banku Centralnego** i prosi o kredyt, który natychmiast otrzymuje. Szczęśliwy **Bank Komercyjny** biegnie do **Przedsiębiorców** z kwotą kredytów i czeka na **Konsumentów**, którym zwraca depozyt wraz z odsetkami.

Drama III

Aktorzy:

Urząd Statystyczny,
Bank Centralny,
Bank Komercyjny,
Rada Polityki Pieniężnej.

Scenariusz dramy

Bank Centralny wraz z **Radą Polityki Pieniężnej** rozmawiają o planach w stosunku do cen dóbr. **Bank Centralny** zapewnia, że wszystko zrobi, aby ceny utrzymać na jednakowym poziomie. Zagaduje **Radę Polityki Pieniężnej**, czy ten plan akceptuje i w jaki sposób chce pomóc. **Rada** obiecuje stopę

Scenariusz lekcji 16 – Instytucje finansowe w gospodarce

referencyjną na takim poziomie, aby opłacalność bonów pieniężnych była na tyle wysoka, że bez problemu ograniczy podaż pieniądza na rynku.

Wpada **Urząd Statystyczny** i krzyczy, że wkrada się inflacja i ceny w każdej chwili będą rosnąć. **Bank Centralny** żegna się z **Radą**, aby szybko zainterweniować na rynku finansowym. Idąc w kierunku **Banków Komercyjnych**, planuje, że musi zmniejszyć ilość pieniędzy w bankach, wtedy kredyty będą trudniej dostępne, a więc droższe. Ograniczenie ilości pieniędzy na rynku zmniejszy konsumpcję dóbr i utrzyma ceny na tym samym poziomie.

Aby zrealizować swój cel, **Bank Centralny** emituje bony pieniężne, których opłacalność jest duża. Oba **Banki Komercyjne** przepychają się, aby zakupić jak największą ilość bonów pieniężnych.

Po zakończeniu pokazu aktorzy wskazują instrumenty polityki pieniężnej, jakie występowały w ich dramie. Dokonujemy podsumowania ćwiczeń, stawiamy pytania. Liczba pytań zależy od poziomu klasy oraz czasu, jakim dysponujemy. Na dramy wraz z przygotowaniem przeznaczamy ok. 25 minut lekcji. Możemy również scenariusze dramy rozdać na lekcji poprzedzającej i poprosić uczniów o przygotowanie scenek w grupach w ramach zadania domowego.

Przykładowe pytania:

- Scharakteryzujcie rolę NBP w gospodarce.
- Proszę wyjaśnić rolę RPP w gospodarce.
- Jak oceniacie zadania banków komercyjnych w gospodarce?
- Na przykładzie przedstawionej prezentacji wyjaśnijcie różnicę pomiędzy funduszami ubezpieczeniowymi a funduszami emerytalnymi w gospodarce.
- Jaka jest rola przedsiębiorstw ubezpieczeniowych w gospodarce?

W dalszej kolejności podsumowujemy wyniki pracy uczniów na lekcji i w trakcie ćwiczeń, wystawiamy oceny. Oceny wystawiamy wszystkim uczniom odgrywającym dramy.

Zadanie domowe

Nauczyciel poleca wykonać w ramach zadania domowego część praktyczną, kompetencja: Wiedza o gospodarce; składnik kompetencji: Pieniądz w gospodarce, instytucje finansowe.

Wskazówki

Dodatkowe przykładowe ćwiczenia można znaleźć w informatycznym systemie wspomagającym nauczanie PP, nauczyciel może sam proponować własne ćwiczenia. Szczegółowe instrukcje do ćwiczeń znajdują się w zasobach systemu eduKariera. Jeżeli warunki na lekcji nie pozwalają na przeprowadzenie zajęć z odegraniem dram, wówczas nauczyciel rozpoczyna lekcję od wyświetlenia na ekranie schematu z załącznika nr 1.

Posługując się schematem z załącznika nr 1, nauczyciel omawia funkcje Narodowego Banku Polskiego i wskazuje na dwuszczeblowość systemu bankowego w Polsce. Posługując się systemem **eduKariera** (adres jw.) lub prezentacją na temat *instytucji finansowych w państwie* dostępną na stronie internetowej, charakteryzuje

Scenariusz lekcji 16 – Instytucje finansowe w gospodarce

działalność banków komercyjnych i innych instytucji działających na polskim rynku finansowym (fundusze inwestycyjne, otwarte fundusze emerytalne, przedsiębiorstwa ubezpieczeniowe). Ponadto omawia instrumenty, jakie wykorzystuje NBP, realizując cele polityki pieniężnej.

W dalszej części lekcji uczniowie wykonują ćwiczenia lub studia przypadków, które znajdują się w zasobach systemu **eduKariera** oraz korzystając z **Internetu**, wyszukują oferty banków, funduszy inwestycyjnych, przedsiębiorstw ubezpieczeniowych oraz funduszy emerytalnych i porównują je ze sobą. Nauczyciel może również przygotować wcześniej oferty banków, funduszy inwestycyjnych, przedsiębiorstw ubezpieczeniowych oraz funduszy emerytalnych i rozdać uczniom na lekcji w wersji papierowej. Uczniowie w grupach wyszukają, przeanalizują, porównają i ocenią oferty. Dalszy tok lekcji i podejmowane czynności proponuje się przeprowadzić zgodnie z wyżej przedstawionym opisem.